

Trening modul za volontere/ke

Nacionalni pozivni centar za žrtve kaznenih djela
i prekršaja - obiteljsko nasilje

Udruga za podršku žrtvama je u sklopu projekta „How Expertise Leads to Prevention, Learning, Identification, Networking and Ending Gender Based Violence (HELPLINE)“ izradila trening modul za osobe koje pružaju podršku žrtvama obiteljskog nasilja. Projekt „ How Expertise Leads to Prevention, Learning, Identification, Networking and Ending Gender Based Violence (HELPLINE)“ je projekt Udruge B.a.B.e –Budi aktivna. Budi emancipiran. koji provode s Udrugom za podršku žrtvama i svjedocima, Pravosudnom akademijom, Policijskom akademijom i s Institute for Labor and Family Research. Projekt HELPLINE je financiran sredstvima Europske unije u okviru programa Rights, Equality and Citizenship, a cilj projekta je unaprijediti sustav podrške za žrtve nasilja poticanjem multidisciplinarnog suradnje stručnjaka i stručnjakinja iz različitih institucija kao osnove za podizanje njihovih kapaciteta te kapaciteta osoba koje direktno rade sa žrtvama uz utemeljenje nacionalne SOS linije putem koje će se pružiti emocionalna podrška i primarna pravna informacija ženama žrtvama rodno uvjetovanog nasilja.

Udruga za podršku žrtvama i svjedocima je od svoga osnivanja (2006.) usmjerena na ostvarivanje prava i poboljšanje društvenog položaja i statusa žrtava i svjedoka kroz pružanje sveobuhvatne podrške. Udruga danas djeluje kroz ured u Osijeku, Vukovaru, Varaždinu i Zagrebu gdje je smješten Nacionalni pozivni centar za žrtve kaznenih djela i prekršaja – 116 006. Nacionalni pozivni centar za žrtve kaznenih djela i prekršaja (NPC) je jedinstvena besplatna linija koja koristi standardizirani europski broj 116 006 na kojem žrtve i svjedoci te članovi njihovih obitelji mogu dobiti emocionalnu i pravnu podršku, praktične informacije vezane uz kazneni ili prekršajni postupak te mogu biti upućeni na neku od institucija ili organizacija civilnog društva gdje mogu ostvariti svoja prava. Pravna podrška uključuje informiranje o pravima i načinima njihovog ostvarenja u kaznenom ili prekršajnom postupku, informacije vezane uz tijek kaznenog ili prekršajnog postupka te informacije vezane uz novčane naknade i druge naknade štete.

O trening modulu

Trening modul je namijenjen svim osobama koje se u svom radu susreću ili bi se mogle susresti sa žrtvama rodno uvjetovanog nasilja. Cilj trening modula je sistematizirati znanja iz područja podrške žrtvama obiteljskog i drugih oblika rodno utemeljenog nasilja. U trening modulu su obrađene sljedeće teme: osnovne informacije o rodno uvjetovanom nasilju, razvoj osnovnih komunikacijskih vještina za pružanje podrške i načini pružanja podrške žrtvama rodno uvjetovanog nasilja, prava žrtava rodno uvjetovanog nasilja te drugi oblici podrške žrtvama rodno uvjetovanog nasilja. Izrazi koji se koriste u ovom trening modulu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

TRAJANJE —

Trajanje modula je 21 sat. Trening može biti podijeljen na 3 dana u trajanju od 7 sati ili u dva dana u trajanju od 10 sati.

VRIEDNOSTI —

- empatija
- razumijevanje bez osuđivanja
- solidarnost
- otvorenost
- osvještenost

Ciljevi:

- sistematizirati znanja iz područja podrške i pomoći žrtvama obiteljskog nasilja
- osvijestiti problematiku rodno uvjetovanog nasilja i nasilja u obitelji
- razviti potrebne komunikacijske vještine za pružanje podrške
- definirati vrste nasilja te njegove posljedice kao i krug nasilja
- prepoznati i definirati faze kaznenog/prekršajnog postupka te povezivanje s pravima koje žrtva obiteljskog nasilja ima

Mjesto održavanja i materijali:

Trening se održava u prostoriji koja je opremljena računalom, projektorom, zvučnicima i pokazivačem. Za održavanje treninga potrebno je pripremiti i dodatne materijale, kao što su flipchart, papiri, olovke, flomasteri.

Rezultati:

- sudionik razumije oblike i dinamiku nasilja u obitelji te prepoznaće čimbenike rizika za nasilje u obitelji
- sudionik definira emocionalnu podršku, vrstu i krug nasilja te posljedice nasilja na žrtvu
- sudionik prepoznaće, definira i upotrebljava tehnike aktivnog slušanja, vrste slušanja i načine postavljanja pitanja
- sudionik razumije važnost empatije u radu sa žrtvama nasilja
- sudionik definira i prepozna predrasude i stereotipe koji se povezuju uz žrtve rodno uvjetovanog nasilja
- sudionik koristi stečena znanja u radu sa žrtvama obiteljskog nasilja

1. UPOZNAVANJE SUDIONIKA/CA

NAZIV TEME:	Uvod i upoznavanje
CILJEVI:	<ul style="list-style-type: none"> • upoznati sudionike • započeti s procesom stvaranja grupne kohezije • predstaviti program rada u sljedeća dva dana
VRIJEME:	30 minuta
POTREBE SUDIONIKA/CA:	Da bi se napravila ugodna radna atmosfera, sudionici se trebaju osjećati opušteno i sigurno. Osim toga, međusobno upoznavanje, utječe na stvaranje grupne kohezije, što je važno za usvajanje znanja i vještina u sljedeća dva dana.
MATERIJALI I OPREMA:	Računalo, projektor, pokazivač, papiri, penkale, loptica
AKTIVNOSTI I METODOLOGIJA KOJA SE KORISTI U SESIJAMA:	<p>Uvod i dobrodošlica (10 minuta)</p> <p>Sudionike se pozdravlja i zahvaljuje im se na dolasku te im se predstavljaju predavači. Ukratko im se predstavlja plan i program rada.</p> <p>Upoznavanje (10 minuta)</p> <p>Sudionici se poslože u krug te jedan od njih dobije lopticu. Sudionik koji ima lopticu treba reći svoje ime i pozitivnu osobinu koja ga opisuje, a koja počinje istim slovom kao i njegovo ime. Nakon toga sudionik baca lopticu nekome iz grupe te tako u krug.</p> <p>Očekivanja (10minuta)</p> <p>Svaki sudionik dobije post it papirić na koji upisuje svoja očekivanja od treninga te taj papirić zalijepi na za to predviđeno mjesto.</p>
SUDIONIK/CA:	<ul style="list-style-type: none"> • upoznaje druge sudionike • daje primjer svojih pozitivnih osobina
REZULTATI AKTIVNOSTI:	Sudionici su se međusobno upoznali. Započela se stvarati grupna kohezija.

2. OSNOVNE INFORMACIJE O RODNO UVJETOVANOM NASILJU

NAZIV TEME:	Oblici obiteljskog nasilja, dinamika nasilja te prepoznavanje čimbenika rizika, rizici
CILJEVI:	<ul style="list-style-type: none"> • upoznati sudionike s oblicima obiteljskog nasilja • upoznati sudionike s dinamikom nasilja • upoznati sudionike s čimbenicima rizika za obiteljsko nasilje
VRIJEME:	3 sata
POTREBE SUDIONIKA/CA:	Da bi sudionici mogli prepoznati kada je riječ o obiteljskom nasilju potrebno je prvo osvijestiti i upoznati ih s oblicima u kojima se obiteljsko nasilje pojavljuje. Također bitno ih je upoznati s dinamikom nasilja i čimbenicima rizika kako bi razumjeli njegovu kompleksnost.
MATERIJALI I OPREMA:	Računalo, projektor, pokazivač, papiri, penkale, prezentacija
AKTIVNOSTI I METODOLOGIJA KOJA SE KORISTI U SESIJAMA:	<p>Oblici nasilja (120 minuta)</p> <p>Sudionici dobiju papire na kojima se nalaze životne priče osoba koje su preživjele obiteljsko nasilje te moraju prepoznati o kojim se oblicima nasilja radi. Nakon čega slijedi rasprava.</p> <p>U ovom dijelu bitno je definirati rod, rodno uvjetovano nasilje(nasilje u obitelji, seksualno nasilje, trgovanje ljudima, prisilan rad) i nasilje u obitelji. Treba raspraviti sa sudionicima oblike nasilja u obitelji – fizičko, psihičko, ekonomsko, seksualno, zanemarivanje starijih osoba. Kroz razgovor sa sudionicima izdvojiti ponašanja koja predstavljaju pojedine oblike nasilja u obitelji (npr. Prijetnje, udaranje, silovanje, izazivanje pobačaja, uskraćivanje finansijskih sredstava, sprječavanja partnera da se zaposli, praćenje, izazivanje straha).</p> <p>Kroz pripremljenu prezentaciju sudionici se upoznaju s čimbenicima rizika koji navodi pojedince na zlostavljanje partnera i/ili članova obitelji te osvijestiti da ne postoji samo jedan čimbenik već nasilje nastaje kao rezultat interakcije društvenih, situacijskih i individualnih čimbenika.</p> <p>Predavač kroz prezentaciju prolazi kroz čimbenike rizika koji uključuju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prethodno iskustvo kao žrtve nasilja • uvjerenje da je nasilje način rješavanja problema • potreba za ostvarenjem potpune kontrole nad partnerom • stav o nadmoći muškaraca

	<ul style="list-style-type: none"> • uvjerenje da je nasilje način odgoja djeteta • neravnopravnost spolova <p>Sudionici se ponovno vraćaju pričama koje su dobili na početku te ovaj put pokušavaju odgonetnuti dinamiku nasilja za što imaju nekoliko minuta vremena. Nakon toga predavač kroz diskusiju pojašnjava dinamiku nasilja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • razdoblje sve veće napetosti • nasilni čin • isprika i kontrola • razdoblje medenog mjeseca <p>Predavač kroz razgovor pokuša doći do odgovara koji su razlozi suzdržavanja od prijave nasilničkog ponašanja te koji se rizici mogu pojaviti kada žrtve prijavi nasilničko ponašanje i potraži pomoć (rizici povezani s djecom, financijski rizici, nastavak nasilničkog ponašanja, obitelj, prijatelji).</p>
SUDIONIK/CA:	<ul style="list-style-type: none"> • definira pojam roda, rodno uvjetovanog nasilja, nasilja u obitelji te njegove oblike • definira čimbenike rizika obiteljskog nasilja • prepoznaje dinamiku nasilja
REZULTATI AKTIVNOSTI:	<p>Sudionici su kroz vježbe i pripremljenu prezentaciju definirali sljedeće pojmove: rod, rodno uvjetovano nasilje te njegove oblike, nasilje u obitelji te njegove oblike. Usvojili su dinamiku nasilje te su usvojili i prepoznali čimbenike rizika. Sudionici su osvijestili problematiku rodno uvjetovanog nasilja kroz dobivene primjere i vježbe te statističke podatke.</p>

3. UVOD U KAZNENI/PREKRŠAJNI POSTUPAK TE PRAVA ŽRTAVA NASILJA U OBITELJI U KAZNENIM/PREKRŠAJNIM POSTUPCIMA¹

NAZIV TEME:	Uvod u kazneni postupak i prava žrtve
CILJEVI:	Sudionici će se upoznati s tijekom kaznenog postupka i pravima žrtve prema Zakonu o kaznenom postupku i Kaznenim zakonom. Sudionici će naučiti definirati pojedine faze kaznenog postupka i naučiti smjestiti pojedino pravo žrtve s fazom kaznenog postupka. Sudionici će znati nabrojati prava koje žrtve u kaznenom postupku mogu ostvariti. Sudionici će znati opisati tijek kaznenog postupka od njegovog početka do kraja.
VRIJEME:	5 sati
POTREBE SUDIONIKA/CA:	Da bi sudionici bili spremni pružati pravnu podršku žrtvama obiteljskog nasilja, koja uključuje informacije o tijeku kaznenog postupku, pravima i mogućnostima ostvarivanja prava, potrebno je imati određeno znanje o samom kaznenom postupku i njegovim dijelovima te pripadajućim pravima.
MATERIJALI I OPREMA:	Računalo, projektor, pokazivač, A4 papiri, penkale, flipchart, prezentacija
AKTIVNOSTI I METODOLOGIJA KOJA SE KORISTI U SESIJAMA:	<p>Uvod u kazneni postupak (3 sata)</p> <p>Kroz predavanje i uz pomoć izrađene prezentacije sudionici se upoznaju s kaznenim postupkom i pravima koja žrtve mogu ostvariti.</p> <p>Prezentacija uključuje detaljno pojašnjen prethodni postupak i sam kazneni postupak, od podnošenja kaznene prijave, istraživanja i istrage te dokaznih radnji koje se u sklopu njih mogu poduzeti, određivanja dokaznog ročišta kad za to postoji potreba, odlučivanja o kaznenoj prijavi, podizanja i potvrđivanja optužnice, određivanja pripremnog ročišta i glavne rasprave te njezin tijek te donošenja presude i njezine pravomoćnosti. Osim toga kroz predavanje se sudionici upoznaju i s pravima koje sve žrtve nasilja u obitelji imaju u kaznenom postupku, kao i s posebnim kategorijama žrtava prema Zakonu o kaznenom postupku.</p> <p>Pravni domino (2 sata)</p> <p>Sudionici će biti podijeljeni u parove te će svaki par dobiti kartice s pojmovima vezanim uz prava, tijek kaznenog postupka i sudionike koji sudjeluju u kaznenom postupku. Svi parovi dobivaju iste kartice s pojmovima te se vježba sastoji od 5 faza. Sudionici prvo moraju povezati kartice koje se tiču pojedinih faza kaznenog postupka te ih spojiti kako slijede redom. Zatim uz svaku fazu spajaju osobe koje moraju/mogu sudjelovati u konkretnoj fazi kaznenog postupka. U sljedećem koraku moraju povezati pojedina prava koja žrtve ostvaruju u postupku s fazama</p>

¹ Pravni dio treninga osmišljen je sukladnom hrvatskom zakonodavstvu koji nasilje u obitelji sankcionira kroz kazneni i prekršajni postupak. Ovaj dio treninga se može prilagoditi.

	<p>postupka. Nakon što sudionici spoje sve kartice, moraju na svaku od njih napisati najmanje tri informacije o njima kojih se sjećaju. Nakon što svi parovi odrade sve faze vježbe, svi zajedno će uz voditelja treninga usmeno proći kroz vježbu i pojedine faze postupka i prava kako bi se razjasnile sve moguće nejasnoće.</p>
SUDIONIK/CA	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaće sve faze kaznenog postupka i povezuje ih s dostupnim pravima • definira sve faze kaznenog postupka i sva prava u kaznenom postupku • imenuje sudionike koji su uključeni u kazneni postupak • sažima tijek kaznenog postupka i raščlanjuje ga • prepoznaće karakteristike faza kaznenog postupka • samostalno opisuje tijek kaznenog postupka
REZULTATI AKTIVNOSTI:	<p>Sudionici su naučili prepoznavati i definirati faze kaznenog postupka i povezivati ih s pravima koje žrtva nasilja u obitelji u kaznenom postupku ostvaruje. Sudionici su naučili prepoznati karakteristike faza kaznenog postupka i samostalno su rekreirali i opisali tijek kaznenog postupka.</p>

NAZIV TEME:	Uvod u prekršajni postupak s naglaskom na obiteljsko nasilje
CILJEVI:	Sudionici će se upoznati s tijekom prekršajnog postupka prema Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji i Prekršajnog zakona. Sudionici će naučiti definirati pojedine faze prekršajnog postupka i naučiti smjestiti pojedino pravo žrtve s fazom prekršajnog postupka. Sudionici će znati nabrojati prava koje žrtve u prekršajnom postupku mogu ostvariti. Sudionici će znati opisati tijek prekršajnog postupka od njegovog početka do kraja.
VRIJEME:	2 sata
POTREBE SUDIONIKA/CA:	Da bi sudionici bili spremni pružati pravnu podršku žrtvama obiteljskog nasilja, koja uključuje informacije o tijeku prekršajnog postupka, pravima i mogućnostima ostvarivanja prava, potrebno je imati određeno znanje o samom prekršajnom postupku i njegovim dijelovima te pripadajućim pravima.
MATERIJALI I OPREMA:	Računalo, projektor, pokazivač, A4 papiri, penkale, flipchart, prezentacija, zvučnici

AKTIVNOSTI I METODOLOGIJA KOJA SE KORISTI U SESIJAMA:	<p>Uvod u prekršajni postupak (1 sat)</p> <p>Kroz predavanje i uz pomoć izrađene prezentacije sudionici se upoznaju s prekršajnim postupkom i pravima koja žrtve mogu ostvariti.</p> <p>Prezentacija uključuje detaljno pojašnjen prekršajni postupak, od podnošenja prijave, dokaznih radnji koje se mogu poduzeti, podnošenja optužnog prijedloga nadležnom sudu, određivanja rasprave te njezin tijek te donošenja presude i njezine pravomoćnosti. Osim toga kroz predavanje se sudionici upoznaju i s pravima koje sve žrtve imaju u prekršajnom postupku, kao i s posebnim kategorijama žrtava prema Zakonu o kaznenom postupku koja vrijede i u prekršajnom postupku.</p> <p>Preslušavanje poziva (1 sat)</p> <p>Za potrebe edukacije, uz pomoć iskusnijih volontera snimi se jedan nesavršeni simulacijski poziv vezan uz obiteljsko nasilje u trajanju od 20-ak minuta kojeg će sudionici na edukaciji preslušati. Zadatak sudionika je pažljivo slušanje poziva i bilježenje dobrih i manje dobrih strana preslušanog poziva. Nakon završetka preslušavanje svi sudionici će uz voditelja edukacije komentirati preslušani poziv i isticati stvari koje su bile dobre te napravljene propuste. Sudionici će imati priliku i dodavati neka pitanja i informacije za koje smatraju da su se trebali pronaći u pozivu.</p>
SUDIONIK/CA:	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje sve faze prekršajnog postupka i povezuje ih s dostupnim pravima • definira sve faze prekršajnog postupka i sva prava koja pripadaju žrtvama • imenuje sudionike koji su uključeni u prekršajni postupak • sažima tijek prekršajnog postupka i raščlanjuje ga • prepoznaje karakteristike faza prekršajnog postupka • samostalno opisuje tijek prekršajnog postupka
REZULTATI AKTIVNOSTI:	Sudionici su naučili prepoznavati i definirati faze prekršajnog postupka i povezivati ih s pravima koje žrtva u prekršajnom postupku ostvaruje. Sudionici su naučili prepoznati karakteristike faza prekršajnog postupka i samostalno su opisali tijek prekršajnog postupka.

4. KOMUNIKACIJSKI DIO - RAZVOJ KOMUNIKACIJSKIH VJEŠTINA ZA PRUŽANJE PODRŠKE ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

NAZIV TEME:	Uvod u emocionalnu podršku 1. dio
CILJEVI:	Sudionici će biti upoznati s emocionalnom podrškom, tehnikama aktivnog slušanja koje se koriste kod telefonskog savjetovanja, načinima postavljanja pitanja, kako se nositi sa šutnjom u razgovoru kao i važnosti postojanja strukture razgovora. Sudionici će biti pripremljeni za razgovore sa žrtvama obiteljskog nasilja.
VRIJEME:	6 sati
POTREBE SUDIONIKA/CA:	Da bi volonteri bili spremni pružati emocionalnu podršku žrtvama obiteljskog nasilja potrebno je imati određeno znanje o načinima pružanja emocionalne podrške i tehnikama aktivnog slušanja koja pomažu u aktivnom slušanju žrtve. Jedna od mogućnosti koja se može javiti u pružanju emocionalne podrške je i šutnja na telefonu te je bitno pripremiti volontere i za takve situacije.
MATERIJALI I OPREMA:	Računalno, projektor, pokazivač, A4 papiri, penkale, flipchart, prezentacija, zvučnici
AKTIVNOSTI I METODOLOGIJA KOJA SE KORISTI U SESIJAMA:	<p>Uvod u emocionalnu podršku (5 sati)</p> <p>Kroz predavanje te uz pomoć izrađene prezentacije i pripremljenih vježba sudionici se upoznaju s pojmom i posebnostima emocionalne podrške, tehnikama aktivnog slušanja, telefonskog savjetovanja te pravilnog postavljanja pitanja. Važan dio predavanja je i definiranja vrsta nasilja kao i njegovih posljedica te kruga nasilničkog ponašanja. Sudionici će biti upoznati s vrstama slušanja – pasivnim i aktivnim slušanjem. Bit će im predstavljene i podvrste pasivnog slušanja kako bi ih mogli prepoznati i osvestiti i sprječiti njihovo korištenje kod pružanja podrške. Sudionicima će biti predstavljene prednosti i pravila aktivnog slušanja. Kako se kod razgovora sa žrtvama mogu pojavitи trenutci šutnje, važan dio edukacije je i razvijanje resursa kod sudionika koji će moći koristiti u takvim situacijama i normaliziranje takvih trenutaka. Sudionici će se upoznati i s tehnikama aktivnog slušanja (parafraziranje, sažimanje, reflektiranje, preoblikovanje konfrontacija) koje su važne za uspostavljanje i vođenje strukturiranog razgovora. Zadnji dio predavanja odnosi se na upoznavanje sudionika s pravilnim postavljanjem pitanja.</p> <p>Prezentacija je podijeljena na 6 dijelova te iza svakog od njih slijede pripremljene vježbe kako bi sudionici lakše usvojili materiju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • emocionalna podrška i posebnosti telefonskog savjetovanja • definiranje vrsta nasilja te njihovih posljedica za žrtvu

	<ul style="list-style-type: none"> • vrste slušanja • šutnja • tehnike aktivnog slušanja • postavljanje pitanja <p>Preslušavanje poziva (1 sat)</p> <p>Za potrebe edukacije, uz pomoć iskusnijih volontera snimi se jedan nesavršeni simulacijski poziv vezan uz obiteljsko nasilje u trajanju od 20-ak minuta kojeg će sudionici na edukaciji preslušati. Zadatak sudionika je pažljivo slušanje poziva i bilježenje dobrih i manje dobrih strana preslušanog poziva. Nakon završetka preslušavanje svi sudionici će uz voditelja edukacije komentirati preslušani poziv i isticati stvari koje su bile dobre te napravljene propuste. Sudionici će imati priliku i dodavati neka pitanja i informacije za koje smatraju da su se trebali pronaći u pozivu.</p>
SUDIONIK/CA:	<ul style="list-style-type: none"> • definira pojam emocionalne podrške • definira i vrste nasilja te njegove posljedice kao i krug nasilja • prepoznae vrste slušanja i pravilno ih upotrebljava • prepoznae, definira i pravilno upotrebljava tehnike aktivnog slušanja (preoblikovanje, sažimanje, reflektiranje parafraziranje) • definira i pravilno postavlja pitanja • razumije važnost empatije u pružanju emocionalne podrške
REZULTATI AKTIVNOSTI:	Sudionici su naučili definirati emocionalne podrške, vrste i krug nasilja te posljedice nasilja na žrtvu. Sudionici su naučili prepoznati, definirati i upotrebljavati tehnike aktivnog slušanja, vrste slušanja i načine postavljanja pitanja. Sudionici su razumjeli važnost empatije u telefonskom savjetovanju i u radu s žrtvama nasilja.

NAZIV TEME:	Uvod u emocionalnu podršku 2. dio
CILJEVI:	Sudionici će biti upoznati s osnovnim pravilima savjetodavnog razgovora i posebnostima razgovora sa žrtvama obiteljskog nasilja i žrtvama kaznenih djela protiv spolne slobode. Sudionici će kroz predavanje i vježbe razviti resurse za nošenje s emocionalno teškim pozivima i resurse za sprječavanje sagorijevanja (burn out-a). Sudionici će biti upoznati sa predrasudama i stereotipima.
VRIJEME:	5 sati
POTREBE SUDIONIKA/CA:	Da bi volonteri bili spremni pružati emocionalnu podršku žrtvama obiteljskog nasilja potrebno je imati određeno znanje o načinima pružanja emocionalne podrške i tehnikama aktivnog slušanja koja pomažu u aktivnom slušanju žrtve. Jedna od mogućnosti koja se može javiti u pružanju emocionalne podrške je i šutnja na telefonu te je bitno pripremiti volontere i za takve

	situacije.
MATERIJALI I OPREMA:	Računalo, projektor, pokazivač, A4 papiri, penkale, flipchart, prezentacija, zvučnici
AKTIVNOSTI I METODOLOGIJA KOJA SE KORISTI U SESIJAMA:	<p>Uvod u emocionalnu podršku (2 sata)</p> <p>Prezentacija je podijeljena na 6 dijelova te iza svakog od njih slijede pripremljene vježbe kako bi sudionici lakše usvojili materiju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osnovna pravila savjetodavnog razgovora • emocionalno teški pozivi • posebnosti razgovora sa žrtvama obiteljskog nasilja i žrtvama kaznenih djela protiv spolne slobode • predrasude i stereotipi – žrtve nasilja u obitelji • razvoj resursa za sprječavanje burn out-a <p>Kroz predavanje te uz pomoć izrađene prezentacije i pripremljenih vježba sudionici se upoznaju s osnovnim pravilima telefonskog savjetodavnog razgovora. Velika pažnja se posvećuje i temi emocionalno teških poziva i poziva sa posebnim kategorijama žrtava – žrtvama obiteljskog nasilja i žrtvama kaznenih djela protiv spolne slobode. Neki od mitova koji mogu koristiti kroz predavanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nasilje u obitelji događa se samo u siromašnim obiteljima. • Provokativno ponašanje žrtava uzrok je seksualnog nasilja. • Počinitelj nasilja u obitelji ne može kontrolirati svoje ponašanje. • Nasilje u obitelji najčešće uključuje nasilne parove koji se upuštaju u agresivne činove jedno prema drugome. • Nasilje u obitelji i rodno utemeljeno nasilje privatna su pitanja. • Alkohol, zloupotreba droga, stres i mentalne bolesti uzrokuju nasilje u obitelji. • Da je zbilja bilo toliko loše, žrtva bi sama otišla. • Zlostavljanje je samo ono ponašanje koje uključuje nasilje. • Zlostavljana djeca uvijek i sama postaju zlostavljači kada odrastu. <p>Simulacije poziva (3 sata)²</p> <p>Sudionici su podijeljeni u parovi i svaki je par dobio papir s uputama i opisom slučaja. Svaka osoba unutar para preuzima jednu od uloga. Jedna osoba u paru je pozivatelj – žrtva koja će glumiti i iznijeti problem uz pomoć dobivenih uputa, a druga osoba će biti volonter na liniji za podršku žrtvama te je njegova zadaća primijeniti stečeno znanje kroz radionice trening modula i pružiti pravnu i emocionalnu podršku. Svaka simulacija će trajati 20-ak minuta, nakon čega će osobe unutar parova zamijeniti uloge kako bi svaki sudionik mogao iskusiti obje uloge. Voditelj treninga će nadgledati</p>

² Ukoliko se treningom žele educirati osobe koje će raditi sa žrtva obiteljskog nasilja u živo, a ne na telefonskoj liniji, vježba „Simulacija poziva“ može se zamijeniti vježbom „Igranje uloga“. Sudionici se podijele u parove te dobiju papire s uputama. Jedan sudionik dobiva ulogu žrtve, dok drugi sudionik u paru igra ulogu pružatelja podrške. Sudionici imaju dvadeset minuta za razgovor, nakon čega zamijene uloge.

	odvijanje simulacija poziva uz pomoć suradnika. Nakon što svaki par završi obje simulacije, kroz razgovor će se razgovarati o dojmovima i izazovima s kojima su se sudionici suočili kod rješavanja ove vježbe.
SUDIONIK/CA:	<ul style="list-style-type: none"> • definira osnovna pravila telefonskog savjetovanja • razumije važnost empatije u pružanju emocionalne podrške • prepoznaže, razumije i definira predrasude i stereotipe • razvija resurse za sprječavanje sagorijevanja (burn out-a) • koristi stečena znanja za pružanje emocionalne podrške
REZULTATI AKTIVNOSTI:	Sudionici su naučili definirati osnovna pravila telefonskog savjetovanja. Sudionici definirali i prepoznali predrasude i stereotipe te su razvili resurse za sprječavanje sagorijevanja. Sudionici su zahvaljujući simulaciji poziva imali priliku iskusiti kako jedan razgovor funkcioniра i mogli su iskoristiti stečena znanja na prethodnim radionicama u sklopu trening modula.

5. NAČINI PRUŽANJA PODRŠKE ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

NAZIV TEME:	Načini pružanja podrške žrtvama nasilja u obitelji
CILJEVI:	<ul style="list-style-type: none"> definirati načina pružanja podrške žrtvama nasilja u obitelji
VRIJEME:	60 minuta
POTREBE SUDIONIKA/CA:	Da bi sudionici bili spremni pružati podršku žrtvama rodno uvjetovanog nasilja potrebno je definirati smjernice za razgovor koje će im koristiti.
MATERIJALI I OPREMA:	A4 papiri, penkale
AKTIVNOSTI I METODOLOGIJA KOJA SE KORISTI U SESIJAMA:	<p>Rasprava sudionika u grupama (30 minuta)</p> <p>Sudionici se podijele u grupe te svaka grupa mora definirati/osmislit smjernice za rad sa žrtvama nasilja u obitelji te smjernice moraju zapisati na papir.</p> <p>Rasprava svih sudionika s predavačem i definiranje konačnih smjernica (30 minuta)</p> <p>Izrađuju se konačne smjernice koje će sudionicima koristiti u razgovoru sa žrtvama. Npr. :</p> <ul style="list-style-type: none"> Slušajte pažljivo bez osuđivanja i ne prekidajte osobu. Opažajte (što vidite, čujete, kako osoba govori, njezin govor tijela). Pitajte, no ne ispitujte i ne donosite zaključke naprečac. Budite iskreni. Poštujte značenje tištine – morate je dopustiti i morate biti u stanju nositi se s njom. Govorom tijela i neverbalnom komunikacijom pokažite da obraćate pažnju Postavljajte pitanja koja su otvorena i omogućuju razradu Ne postavljajte pitanja koja započinju sa „zašto“ Koristite tehnikе aktivnog slušanja Povremeno ponovite ono što vam je osoba rekla (priča i osjećaji osobe).
SUDIONIK/CA:	<ul style="list-style-type: none"> definira smjernice za razgovor sa žrtvama nasilja u obitelji sumira stečeno znanje i informacije kako bi definirala smjernice
REZULTATI AKTIVNOSTI:	Sudionici su iskoristili znanje i informacije steče kroz trening te su definirali smjernice i preporuke koje bi trebali slijediti u razgovoru sa žrtvama nasilja u

obitelji.

6. EVALUACIJA TRENINGA

NAZIV TEME:	Evaluacija treninga
CILJEVI:	<ul style="list-style-type: none"> • evaluirati održene vježbe i predavanja kroz treninge • preispitati korisnost treninga • istražiti zadovoljstvo sudionika
VRIJEME:	30 minuta
POTREBE SUDIONIKA/CA:	Da bi se provjerilo zadovoljstvo sudionika sa trenerima i samim radionicama potrebno je čuti povratne informacije od sudionika. Osim toga bitno je provjeriti koliko su sudionici trening smatrali korisnim i relevantnim.
MATERIJALI I OPREMA:	A4 papiri, penkale
AKTIVNOSTI I METODOLOGIJA KOJA SE KORISTI U SESIJAMA:	<p>Pisani evaluacijski upitnik (5 minuta)</p> <p>Sudionicima se dijele standardizirani pisani evaluacijski upitnici kojim se provjerava zadovoljstvo s trenerima, radionicama, predavanjima i treningom općenito.</p> <p>Usmena povratna informacija (10 minuta)</p> <p>Svaki sudionik izražava svoje osjećaje nakon završenog treninga i daje povratne informacije</p> <p>Očekivanja (10 minuta)</p> <p>Treneri i sudionici zajedno prolaze kroz očekivanja koja su sudionici naveli na početku treninga i provjeravaju jesu li sva navedena očekivanja u konačnici ispunjena.</p>
SUDIONIK/CA:	<ul style="list-style-type: none"> • upoznaje druge sudionike • daje primjer svojih pozitivnih osobina
REZULTATI AKTIVNOSTI:	Sudionici su se međusobno upoznali. Započela se stvarati grupna kohezija.

Ova je publikacija financirana sredstvima iz Rights, Equality and Citizenship programa (2014.-2020.) Europske unije
Sadržaj ove publikacije predstavlja stajalište udruge B.a.B.e. Budi aktivna. Budi emancipiran. te je njihova odgovornost. Europska komisija nije odgovorna za upotrebu informacija koje se koriste u istoj.

Ova publikacija kreirana je uz finansijsku podršku Grada Zagreba. Sadržaj ove publikacije u isključivoj je odgovornosti udruge B.a.B.e. Budi aktivna. Budi emancipiran. i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta Grada Zagreba.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Ova publikacija kreirana je uz finansijsku podršku Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom letku isključiva su odgovornost udruge B.a.B.e. Budi aktivna. Budi emancipiran. i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Pravosudna akademija

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za ravnopravnost spolova

BaBe!
Budi aktivna. Budi emancipiran.